

ПО КОЙ ПЪТЪ?

(Продължение от 1-ва стр.)

корени на троската, които просмукват жизнените й сокове, а полезните растения, посеяни на нивата остават без храна и изсъхват. Така е и с чистата душа на младежа. Щом въ нея попадне макар и един порокъ и, ако той бже приетъ радушно, тая нещастна душа скоро се вижда окована здраво въ оковите на пороците, защото едно зло никога не идва само. И колкото е трудно чистенето на нивата от троската, толкова е по-трудно чистенето и лѣкуването на човѣшката душа от порока и неговите поражения.

Тогава?

Тогава търси помощници въ строежа на твоята духовна сграда. А тѣзи помощници ти ще намѣришъ между многото примѣри, които историята на човѣчеството ще ти посочи. Тя е много богата съ такива примѣри. Отъ тебъ се иска само да ги потърсишъ и да ги избирашъ.

На 4 декемврий всѣка година се празнува въвѣждането на св. Дева Мария въ храма, по обещанието на нейните родители, дадено на Бога. Ето единъ чуденъ примѣръ. Нейното пребиваване въ Иерусалимския храмъ, дѣлата, съ които тя се е занимавала и начина по който е запълвала времето на своите детски и юношески години, могатъ да бждатъ превъзходенъ примѣръ за подражание отъ младежта. Той е богатъ изворъ, отъ който нашата младежъ може да черпи сили въ строежа на своя нравственъ образъ.

Дѣдо Илю.

Първиятъ предѣлъ на младостта е спомена за смъртта, защото онзи, който помни винаги смъртта, никога нѣма да поиска да сгрѣши.

Какъ може ние да се наричаме християни, когато нѣмаме въ себе си нищо Христово?

СВ. КЛИМЕНТЪ

Презъ времето на Св. Царь Бориса ние българите сме били още езичници, докато всички наши съседи отдавна били приели християнската религия. Далновидниятъ Св. Царь Борисъ виждалъ, че, за да може България да получи едно подобаващо меж-

ленъ. На него служили въ храмовете. Съ него пишели и се учили всички българи. Славяно-българскиятъ езикъ билъ отстраненъ.

Ето защо, Св. Царь Борисъ свикалъ въ Преславъ народенъ съборъ, който отхвърлилъ гръц-

Св. Климентъ Охридски

Отъ художника А. Митовъ

дународно положение и за да бже тачена като една културна държава, трѣбвало българскиятъ народъ да приеме християнството. Съ това България щѣла да се нареди съ известните тогава държави — Византия на изтокъ и Германия на западъ.

Следъ дълги преговори, които Св. Царь Борисъ водилъ съ папата въ Римъ и съ могъщия тогава цариградски патриархъ Фотий, той въ края решилъ да приеме християнството отъ източ. православна църква.

На 865 год. цѣлиятъ български народъ начело съ своя царъ приелъ християнската религия, като масово се кръщавалъ.

Въ България веднага дошли много гръцки духовници.

Цѣлиятъ богослужебенъ редъ е билъ устроенъ отъ тѣхъ. Гръцкиятъ езикъ станалъ официа-

ния езикъ и обявилъ тържествено за официаленъ славяно-българския, а въ църквите решилъ да се въведатъ славяно-български богослужебни книги. Но въ България нѣмало кой да преведе гръцките книги на славянобългарски.

Точно въ това време въ Моравия започнало гонение противъ учениците на Св. Кирила и Методия, понеже латинското духовенство не могло да ги търпи.

Отъ Моравия презъ Дунава въ България дошли ученици-бѣгълци.

Въ тѣхното число били: Гораздъ, Климентъ „пресвитеръ, мжжъ най-ученъ“, Лаврентий, Сава, Наумъ, Ангеларий.

Въ лицето на Св. Климента Св. Царь Борисъ открилъ човѣка, който ще бже най-способенъ да извърши голѣмото дѣло въ

тогавашна юго-западна България да преведе църковните книги отъ гръцки на слав. български и да подготви свещеници и учители.

За тази целъ на Св. Климентъ били дадени голѣми права и добства.

Св. Царь Борисъ му подарилъ три двореца въ Дѣволъ, а Охридъ и въ Главеница — „мѣста за почивка“. Областниятъ управителъ Добета билъ даденъ въ помощъ на Св. Климентъ. Следъ като Св. Климентъ се наредилъ въ тогавашна юго-западна България, която обхваща сегашна Македония и Албания, започналъ трѣскаво да работи.

Най-напредъ Св. Климентъ заловилъ да покръсти останалото непокръстено население, което още по-силно го привлякъ къмъ държавата. Открилъ църковно-учителски народенъ университетъ, въ който подготвялъ бждещи свещеници и учители. За кѣсо време той обучилъ 3,000 ученици: „Той училъ децата и при това различно, на едни показваше начертанието на писмото — на други обясняваше смисъла на написаното, други ръководѣше въ писаното“ — пише за него единъ съвременникъ. Съ това Св. Климентъ станалъ първия български педагогъ и организаторъ на България.

Но не само въ това се заключава неговата дейностъ. Самъ той писалъ слова, напѣтствувалъ евангелието. Обикновено цѣла Македония и Албания и поучавалъ.

Следъ смъртта на Св. Царь Бориса, Царь Симеонъ заемалъ престола и тогава Св. Климентъ билъ прогласенъ за епископъ на цѣла Македония. За седалище на своята епархия той избралъ градъ Охридъ. Тукъ, както въ цѣлата си епархия, той построилъ манастиръ и две църкви. Тукъ се стичали князе, българи и много, много хора, за да беседватъ съ Св. Климента, да се поучатъ отъ него, като занасяли скъпи дарове. Св. Кл

СВЕТИ НИКОЛА

Черноморска легенда

Лютя зима. Луди вѣтрове върхлитатъ върху тенекиените покриви на крайните цариградски къщи, пицятъ изъ тѣсните улици, реватъ по брѣговете на Босфора. Калдарѣните се пукатъ отъ студъ, а небето се губи срѣдъ сиви помръзнали облаци. По улиците нѣма минувачи. Богатите седятъ въ топлите къшове, пушатъ наргелета, а бедните звънатъ гладни въ парцаливите си дрехи. Минаватъ дни, седмици. Дървата, вжглицата се привършватъ, въ складовете не оставатъ ни тресчица, ни вжгленче. Въ огнищата пепелта изстива, ржцетъ се вкочнясватъ, сълзите замръзватъ по буците на децата.

Единъ денъ сиромасите излизатъ на улицата и съ кошници, съ торбички се трунатъ предъ вжглицарницата на стария гемиджия Садъкъ. Треперятъ, подскочатъ отъ студъ, блѣска въ синѣни ржце затворените врати, викатъ и се молятъ:

— Само по едно вжгленче ни дай!

— Децата ни умиратъ отъ студъ,

помогни ни! Аллахъ щедро ще те награди за доброто!...

Садъкъ гледа отъ прозореца, слуша молбите и сърдцето му се свива отъ мъжа и жалостъ. Слезе въ склада, отваря вратите и сочи съ дветъ ржце празната дупка. Жените не виждатъ нищо, нахлѣтватъ въ вжглицарницата, ровятъ земята, дирятъ остатъци, събиратъ пращинки.

— Защо се блѣсате, не виждате ли, че нѣма нищо?

— Садъкъ, ти си най-добриятъ гемиджия въ свѣта, види въ християнска земя и донеси вжглица за сиромасите. Аллахъ ще ти повлече ржцетъ!...

— Старъ съмъ вече, пѣкъ и времето не помага...

Не го оставятъ да приказва, дърпатъ дрехите му, прегръщатъ колѣните му, мократъ съ слъзи грубите му ржце и какъ го молятъ. Той дига ржца да млъкнатъ, отира очи къмъ небето и обещава:

— Аллахъ да ми е закрилникъ, ще ида за вжглица!...

Сиромасите се смиряватъ, докосватъ се до дрехата на Садъкъ и си отиватъ, подгонени отъ вѣтра...

*

Садъкъ отива на пристанището. Гемиятъ се люшкатъ безпомощни върху вълните на морето, мачтите скрибуцатъ, санджирите протриватъ дебелиятъ дъски. Не намиратъ никого на брѣга. Врѣща се назадъ, влазя въ низка, опушена кръчма. На маса до вратата седятъ моряци, пиятъ ракия, конаятъ и приказватъ гръцки. Сѣда до тѣхъ, поржчва си горчиво кафе и слуша разговора на гемиджиятъ. Старъ грѣкъ разправя за незапомнена буря, за чудо въ морето. — Плуватъ по море за Еяда. Баща му седи на кормилото, а той направлява платната. Въ открито море ги настига буря, обръща платната, счупва мачтата. Лодката се навежда на страна, започва да потъва. Но въ това време върху вълните застава бѣлобрадъ старецъ, протѣга ржца и изправя лодката. Баща му започва да се кръсти. Свети Никола се усмихва, дига ржца, посочва имъ пътя и изчезва въ бѣлата пѣна на вълните...

Садъкъ слуша съ отворени уста. Радва се, че и въ морето има вжглицарници на добрите хора. Той мохамеданинъ, но Свети Никола го подкрепи дѣсницата му, кѣмъ го остави да загине въ Черноморе. Приближава моряците, пита ги:

— Кой ще дойде съ мене за вжглица?

— Садъкъ, ти си полудѣлъ! Въ такава време никъде не се отива. Гемията ти ще потъне още въ Босфора.

Никой не иска да го придружи. Врѣща се въ къщи. Жена му слава трапезата за обѣдъ. Не яде, поглежда ту жена си, ту сина си. Дълго се чуди, въздиша, после продължава:

— Къзие, ще дойдешъ съ менъ. Отиваме съ гемията за вжглица.

Жена му престана да се храна, гледа го уплашена, сълзи бликатъ на очите й:

— Нѣма да ви пустна! Отивате на явна смъртъ.

Вѣтрътъ блѣсна прозореца, разтвара го и съ пискъкъ се втурва въ стаата. Тя става, запуща прозореца съ дрехи, после отива до платната и поставя дърва въ огъня. Се